

**WARMIŃSKO-MAZURSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
Z SIEDZIBĄ W OLSZTYNIE**

**DOŚWIADCZENIA, WNIOSKI I ZALECENIA
WYNIKAJĄCE Z WDRAŻANIA PRAKTYK
ROLNICTWA WĘGLOWEGO**

Jerzy Rutkowski

Olsztyn, 2024 r.

Jerzy Rutkowski

Doświadczenia, wnioski i zalecenia
wynikające z wdrażania praktyk
rolnictwa węglowego

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel./fax 89 535 76 84, 526 44 39
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku

Aleja Zwycięstwa 10, 19-400 Olecko
tel. 87 520 30 31, 520 30 32, fax 87 520 22 17
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Dyrektor WMODR

mgr inż. Mateusz Cygan

I Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Małgorzata Micińska-Wąsik

II Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Sonia Solarz-Taciak

Dyrektor Oddziału WMODR w Olecku

mgr Robert Nowacki

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax. 89 526 44 39, 89 535 76 84
e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 200 egz.

Wydanie: I

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt	5
2. Międzyplony ozime i wsiewki śródplonowe	5
3. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia	6
4. Zróżnicowana struktura upraw	7
5. Wymieszanie słomy z glebą	8
6. Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji ...	8
7. Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo ...	8
8. Uprozczone systemy uprawy	9
9. Pozostałe zmiany – ekoschematy obszarowe	9
10. Planowane zmiany	10

Wstęp

W 2023 r. rolnicy po raz pierwszy mogli zawniioskować o przyznanie płatności bezpośrednich w formie ekoschematów obszarowych. Ekoschemat to środowiskowy element płatności bezpośrednich. Płatności bezpośrednie są przyznawane rolnikowi aktywnemu zawodowo, pod warunkiem prowadzenia działalności rolniczej i posiadania łącznej powierzchni gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów nie mniejszej niż 1 ha.

Podstawowym warunkiem przyznania wsparcia w pełnej wysokości, w ramach płatności bezpośrednich, obejmujących również ekoschematy obszarowe i płatności dobrostanowe, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, płatności ekologiczne, premie z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych oraz płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW), jest spełnienie przez beneficjenta norm i wymogów **warunkowości**. Ekoschematy pozornie są złożone, ale w praktyce istnieje możliwość wyboru najlepszej opcji dla danego gospodarstwa.

Takie rozwiązanie proponuje nam jedno z 6 ekoschematów, jakim jest „**Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi**”, które przedstawia szeroki wachlarz praktyk uwzględniający różnorodność polskiego rolnictwa pod względem: agrotechnicznym, technologicznym, struktury gospodarstw, typu produkcji (roślinna, zwierzęca), wielkości gospodarstwa. Składa się ono z **8 praktyk**:

1. Ekstensywne użytkowanie Tuz z obsadą zwierząt
2. Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe
3. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem
4. Zróżnicowana struktura upraw
5. Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji
6. Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo
7. Uproszczone systemy uprawy
8. Wymieszanie słomy z glebą.

Doświadczenia z pierwszego roku ich funkcjonowania wskazały na potrzebę wprowadzenia zmian, które pozwolą na łatwiejszą, a co się z tym wiąże, efektywniejszą i sprawniejszą realizację tego działania w 2024 r.

Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

1. Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt – 5 pkt

Punkty są przyznawane:

- do powierzchni trwałych użytków zielonych położonych poza obszarem Natura2000; punkty są przyznawane również, jeżeli w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności użytki te były położone poza obszarem Natura 2000, a w trakcie realizacji tej praktyki zostały włączone do obszaru Natura 2000;
- jeżeli rolnik lub jego małżonek w okresie, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, był posiadaczem zwierząt (takich jak: konie ras dużych; konie ras małych; bydło, bawoły domowe, kozy, owce, gęsi, muły, osły, alpaki, lamy, jelenie szlachetne, daniel), co potwierdzają informacje zawarte w komputerowej **bazie IRZ**;
- obsada zwierząt w gospodarstwie wynosi co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ w okresie wegetacyjnym roślin 1 kwiecień – 30 września.

Uwaga!

Zakaz przeorywania TUZ w okresie realizacji ekoschematu.

Zmiana w praktyce:

- nałożenie na ARiMR obowiązku wzywania rolników w przypadku, jeżeli nie złożyli oświadczenia na potrzeby realizacji tej praktyki (dotyczy zwierząt gatunku *alpaka, daniel, jelen szlachetny, lama, osioł i muł*).

2. Międzyplony ozime i wsiewki śródplonowe – 5 pkt

Wsparcie przysługuje, jeżeli: po plonie głównym lub po ugorowaniu w terminie w dniach od 1 lipca do 1 października zostanie wysiany międzyplon ozimy w formie mieszanek utworzonych z co najmniej dwóch gatunków roślin ozimych lub jarych (!) z następujących grup (z wyłączeniem mieszanek złożonej wyłącznie z gatunków zbóż):

- zboża;
 - oleiste;
 - pastewne;
 - bobowate drobnonasienne;
 - bobowate grubonasienne;
 - miododajne.
- międzyplon ozimy zostanie utrzymany co najmniej do dnia 15 lutego następnego roku, z tym że w okresie utrzymania międzyplonu ozimego dopuszcza się jego mulczowanie, jednak nie wcześniej niż po dniu 15 listopada;
- nie będą stosowane środki ochrony roślin w okresie od wysiewu międzyplonów ozimych co najmniej do dnia 15 lutego następnego roku.

Rośliny z międzyplonu ozimego nie mogą stanowić uprawy głównej w kolejnym roku chyba, że zostanie wysiana po likwidacji międzyplonu.

Wsiewki śródplonowe

Wsparcie przysługuje, jeżeli:

- zostanie wysiana wsiewka roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanka z udziałem roślin bobowatych drobnonasiennych w uprawę w plonie głównym;
- wsiewka zostanie utrzymana co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru uprawy w plonie głównym.

Zmiana w praktyce:

- doprecyzowanie, że na potrzeby realizacji międzyplonów w ramach praktyki stosowana może być forma jara lub ozima roślin tworzących mieszankę międzyplonu ozimego;
- w przypadku wsiewki śródplonowej rezygnacja z obowiązku składania oświadczenia o dacie zbioru uprawy w plonie głównym w terminie 7 dni od dnia zbioru tej uprawy na rzecz prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Popełniane błędy w deklaracji

- deklaracja międzyplonu utworzonego przez wysiew tylko jednego gatunku;
- deklaracja mieszanki złożonej wyłącznie ze zbóż;
- do płatności w ramach ekoschematu *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* – praktyki *Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe* nie kwalifikują się **międzyplony ścierniskowe**.

3. Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia

a) wariant podstawowy (bez wapnowania) – 1 pkt

- dotyczy wszystkich **GO i TUZ** z wyłączeniem powierzchni, do której rolnik ubiega się o płatności w ramach IP lub pierwszej/kolejnej w ramach wariantu *Wieloletnie pasy kwietne* w ramach DRŚK PS WPR;
- Plan nawozowy:**
 - określa dawki składników pokarmowych (N,P,K, Mg oraz potrzeby wapnowania);
 - opracowany przy użyciu narzędzi INTER-NAW lub innego narzędzia służącego opracowaniu planu nawozowego;
 - sporządzony w oparciu o bilans azotu i chemiczną analizę gleby (P,K i Mg oraz pH) wykonaną w oparciu o próbki gleby w laboratorium wykonującym badania agrochemiczne gleb – analiza gleby jest ważna 4 lata;
 - opracowany najpóźniej w terminie 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności lub do 30 września danego roku (w przypadku upraw ozimych);

b) wariant z wapnowaniem – 3 pkt

- te same wymogi, jak w wariantcie podstawowym oraz;
- posiadanie *imiennego dokumentu* potwierdzającego zakup nawozu wapniowego, w którym wskazano jego ilość;
- zastosowanie wapnowania na powierzchni gruntów w gospodarstwie o pH niższym lub równym 5,5;

- wsparcie przyznawane do działki rolnej raz na 4 lata, o ile w terminie 4 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności rolnik nie otrzymał z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej decyzji w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapniowego;
- obowiązek prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych zawierających informację o zastosowaniu wapniowania.

Zmiana w praktyce:

- w wariancie dotyczącym **wapnowania** – rezygnacja z obowiązku składania oświadczenia, że rolnik nie otrzymał decyzji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapniowego.

Popełniane błędy w deklaracji:

- brak deklaracji wszystkich działań do praktyki *Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia*;

4. Zróżnicowana struktura upraw – 3 pkt

Warunkiem tej praktyki jest prowadzenie co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych w gospodarstwie.

Za uprawę uznaje się:

- rodzaj roślin;
- formę jarą i ozimą tego samego rodzaju roślin;
- gatunek roślin z rodzin: kapustowatych (Brassicaceae), psiankowatych (Solanaceae), dyniowatych (Cucurbitaceae);
- grunt ugorowany;
- trawy lub inne zielne rośliny pastewne.

Wymagana struktura zasiewów na gruntach będących w posiadaniu rolnika:

- udział głównej uprawy w strukturze zasiewów nie może przekroczyć 65% i udział trzeciej lub w przypadku większej liczby upraw, łącznie trzeciej i kolejnych upraw nie może być mniejszy niż 10%;
- co najmniej 20% w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej, przy czym w przypadku mieszanek bobowatych ze zbożami, zboża nie mogą być dominujące w tej mieszance, oraz
- udział zbóż w strukturze zasiewów nie może przekroczyć 65%, oraz
- udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej nie może przekroczyć 30%.

!Zboża, rośliny mające pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej oraz rośliny o negatywnym wpływie na bilans materii organicznej określone są w załączniku do rozporządzenia w sprawie ekoschematów.

Pamiętaj: nie mogą stanowić jednej z trzech największych upraw:

- grunty ugorowane;
- grunty zgłoszone do płatności do obszarów z roślinami miododajnymi;

- ogródki bioróżnorodności i wieloletnie pasy kwietne zgłaszane do płatności lub na których realizowane jest zobowiązanie w ramach interwencji *Bioróżnorodność na gruntach ornych*.

Uwaga!

Od 2024 r. w przypadku uprawy rzepaku, słomę po zbiorze plonu głównego rozdrabnia się i miesza z glebą lub przyoruje.

5. Wymieszanie słomy z glebą – 2 pkt

Wsparcie w ramach praktyki jest przyznawane do powierzchni gruntów ornych, jeżeli rolnik:

- rozdrobni całą słomę po zbiorze plonu głównego i wymiesza ją z glebą lub ją przyorze;
- wypełnia obowiązek prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Słoma oznacza pozostałe po oddzieleniu ziarna lub nasion suche żdźbła, łodygi, liście, plewy, łuszczyzny i strączyzny dojrzałych roślin uprawnych zbożowych, w tym kukurydzy, a także zbóż rzekomych, w tym gryki, szarłat i komosy oraz dojrzałych roślin uprawnych oleistych, bobowatych, facelii i traw nasiennych.

Uwaga! Od 2024 roku, w przypadku rozdrobnienia lub wymieszania z glebą słomy pozostałej **po zbiorze rzepaku** – na tej samej powierzchni nie łączy się realizacji praktyki **Zróżnicowana struktura upraw** z praktyką **Wymieszanie słomy z glebą**.

Popełniane błędy w deklaracji:

- deklaracja w ramach ww. praktyki kukurydzy na kiszonkę, czy też np. uprawy słonecznika na kwiaty.

6 Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji – 2 pkt

Punkty są przyznawane, jeżeli rolnik wymiesza obornik, pomiot ptasi, produkt pofermentacyjny pochodzący z biogazowni, w ciągu **12 godzin od jego aplikacji**.

W przypadku, gdy rolnik na potrzeby realizacji praktyki nabył obornik, pomiot ptasi lub produkt pofermentacyjny jest obowiązany posiadać imienny dokument potwierdzający ich zakup lub nabycie.

Potwierdzeniem realizacji praktyki jest zdjęcie geotagowane wykonane przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR lub oświadczenie rolnika o wykonaniu praktyki.

7. Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo – 3 pkt

Punkty są przyznawane, jeżeli rolnik stosuje nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny powstający w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego innymi metodami niż rozbryzgowo.

Zmiany w praktykach:

Wymieszanie obornika na GO w terminie 12 godzin od jego aplikacji

oraz

Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo:

- utrzymanie możliwości **składania oświadczeń** o wykonaniu praktyk również w kolejnych latach, w sytuacji, jeżeli rolnik nie będzie mógł wykonać zdjęcia geotagowanego – oraz **rezygnacja z obowiązku prowadzenia rejestru**;

- wprowadzenie odstępstwa** umożliwiającego złożenie oświadczenia lub zdjęcia geotagowanego o wykonaniu praktyk **do 30 listopada** (*było do 7 listopada*), jeżeli mają zastosowanie przesłanki, o których mowa w Programie działań (sytuacje uniemożliwiające dokonanie zbiorów lub nawożenia z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe) – dotyczy tylko GO;
- nałożenie na ARiMR obowiązku wzywania rolników w przypadku, jeżeli nie złożyli oświadczenia/zdjęcia geotagowanego na potrzeby realizacji tych praktyk.

Popelniane błędy w deklaracji:

- brak oświadczeń potwierdzających wykonanie praktyk;
- składanie niekompletnych oświadczeń;
- składanie oświadczeń po terminach wynikających z rozporządzenia;
- składanie oświadczeń o wykonaniu praktyki pomimo braku deklaracji ekoschematu we wniosku.

8. Uprozczone systemy uprawy – 4 pkt

Punkty są przyznawane, jeżeli uprawa prowadzona jest systemem bezorkowym, w tym uprawy pasowej (strip-till) poprzez:

- wykonywanie zabiegów uprawowych z **odstąpieniem od uprawy płużnej w zespole uprawek późniowych i przedsiwnych w roku**, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności;
- pozostawienie na polu po zbiorze uprawy w plonie głównym całości resztek późniowych w formie mulczu;
- prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Dopuszcza się zebranie słomy z gruntu zadeklarowanego do tej praktyki, jako plonu ubocznego.

Wsparcie w ramach praktyki **jest przyznawane do powierzchni gruntów ornych**, z wyjątkiem gruntów ornych, na których **jest prowadzona uprawa zerowa lub na których są uprawiane trawy lub inne zielne rośliny pastewne.**

9 Pozostałe zmiany – ekoschematy obszarowe

W praktykach ekoschematu „Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi”:

- międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe,
 - opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia,
 - uproszczone systemy uprawy,
 - wymieszanie słomy z glebą
- doszczegółowiono zakres informacji, jakie mają się znaleźć w rejestrze zabiegów agrotechnicznych oraz wprowadzono możliwość posiadania innej dokumentacji potwierdzającej realizację wymogów w ramach praktyki, która będzie zawierała m.in. takie informacje jak:
- numer działki ewidencyjnej oraz oznaczenie działki rolnej,
 - wielkość powierzchni uprawy,
 - datę i rodzaj wykonanych zabiegów agrotechnicznych, rodzaj uprawy.

UWAGA:

Planowane od 2024 r. zmiany w zakresie norm **GAEC 6**, **GAEC 7** i **GAEC 8** – dwa projekty uchwał KM: nr 65 i nr 66.

Dnia 15 marca 2024 r. KE opublikowała projekt rozporządzenia zmieniającego 2 rozporządzenia bazowe UE.

Zmiany dotyczą m.in.:

- uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tzw. **GAEC 6**) – państwo członkowskie będzie miało swobodę w decydowaniu, w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej – ma obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.;
- uproszczenia w normie dot. zmianowania (tzw. **GAEC 7**) – państwo członkowskie może zdecydować o dodaniu dywersyfikacji upraw jako alternatywy do zmianowania – ma obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.;
- zniesienia obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych (tzw. **GAEC 8**) – w zamian państwo członkowskie ma obowiązek ustanowienia odpowiedniego ekoschematu, czyli dobrowolnej i płatnej interwencji dla rolników;
- zwolnienia gospodarstw do 10 ha z kontroli i sankcji za niespełnianie warunkowości;
- państwa członkowskie mogą ustanowić **szczególne zwolnienia**, jak np. uprawy, czy **tympczasowe odstępstwa**, takie jak terminy i okresy określone w tych normach, w przypadku warunków pogodowych. Zakres tych tymczasowych odstępstw ogranicza się do rolników lub obszarów i stosuje się je tylko tak długo, jak jest to absolutnie niezbędne.

Harmonogram prac nad projektem rozporządzenia:

- publikacja: 15 marca 2024 r.
- głosowanie na posiedzeniu Rady UE: 26 marca 2024 r.
- głosowanie na posiedzeniu Parlamentu Europejskiego: 22 kwietnia 2024 r.**
- publikacja rozporządzeń: początek maja 2024 r.**

Wdrożenie zmian do przepisów krajowych możliwe jest przed ich zatwierdzeniem przez Komisję Europejską, ale dopiero po ogłoszeniu ww. rozporządzenia.

10. Planowane zmiany

W zakresie normy **GAEC 6**:

- w przypadku upraw wcześniej zbieranych z pola, tj.: **zbóż, rzepaku i rzepiku**, wprowadzenie obowiązku utrzymania okrywy glebowej w okresie **od zbioru plonu głównego do dnia 15 października** i dopuszczenie w tym okresie wykonania zabiegów agrotechnicznych umożliwiających wysiew roślin ozimych lub międzyplonów;
- w przypadku pozostałych upraw termin utrzymania okrywy glebowej obowiązuje **od 1 listopada do 15 lutego** następnego roku.

Ponadto:

- wyłączenie upraw późno zbieranych z pola, tj. **roślin okopowych, kukurydzy na ziarno, warzyw, roślin zielarskich**, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych gleby, a także upraw pod osłonami;
- uznaje się za spełniające wymogi normy grunty, na których jest prowadzona produkcja zgodnie z **zasadami rolnictwa ekologicznego**.

W zakresie normy GAEC 7:

- umożliwienie rolnikom wyboru między zmianowaniem a dywersyfikacją.**

W przypadku wyboru zmianowania upraw: na 40% GO w gospodarstwie taka sama uprawa nie może być utrzymana rok do roku na tej samej działce.

Ponadto:

- proponuje się usunięcie wymogu, aby na wszystkich gruntach w gospodarstwie, taka sama uprawa w plonie głównym była prowadzona nie dłużej niż 3 lata;
- powyższe zasady odnośnie zmianowania nie obowiązują w przypadku uprawy **kukurydzy nasiennej**. **W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw** dla gospodarstw o powierzchni:
- od 10 do 30 ha GO** wystarczy posiadać **2 uprawy**, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%;
- powyżej 30 ha GO** wystarczy posiadać **3 uprawy**, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne więcej niż 95%.

W zakresie normy GAEC 8

Od 2024 r. zniesienie obowiązku przeznaczenia co najmniej 4% powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne i wdrożenie ekoschematu, dotyczącego wyłączenia gruntów ornych z produkcji – **płatnego i dobrowolnego** dla rolników.

W zakresie Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone PROW 2014-2020 oraz płatności ekologicznych PROW 2014-2020 i PS 2023-2027 planuje się utrzymanie dotychczasowych zasad w zakresie ugorowania, tj. możliwość ugorowania na powierzchni do 4% GO. Do takich gruntów ugorowanych będzie przyznawana płatność w ramach ww. instrumentów, ale nie będzie przysługiwała płatność w ramach nowego ekoschematu dot. ugorowania.

Uwaga: Nowy ekoschemat:

Grunty wyłączone z produkcji

- płatność będzie przyznawana za wyłączenie gruntów ornych z produkcji – do powierzchni **nie większej niż 4%** powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie;
- na gruntach wyłączonych z produkcji będzie obowiązywał zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie **od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca** oraz **zakaz stosowania środków ochrony roślin**;
- płatność zostanie wdrożona na lata 2024-2027;

- szacuje się, że wsparcie obejmie powierzchnię ok. 217 tys. gruntów ornych;
- stawka płatności wynosi ok. 563 zł/ha, tj. ok. 126,52 EUR/ha.

Zmiana ma na celu wdrożenie nowego ekoschematu **Grunty wyłączone z produkcji** oraz dokonanie stosownych zmian w innych rozdziałach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027.

Zmiana:

Płatność dla małych gospodarstw:

- na podstawie art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115 (**płatność zastępuje pozostałe rodzaje płatności bezpośrednich**);
- wdrożona na lata 2024-2027;
- warunki podobne jak na 2023 r. (dla gospodarstw do 5 ha UR, stawka 225 EUR/ha).

Szacuje się, że z płatności skorzysta rocznie ok. 50% rolników posiadających gospodarstwa do 5 ha, tj. ok. 310 tys. gospodarstw.

Źródła:

- *Płatności bezpośrednie, w tym ekoschematy PS WPR 2023-2027, Materiały szkoleniowe MRiRW*
- *Planowane zmiany w płatnościach bezpośrednich; zmiany w zakresie norm GAEC 6; GAEC 7; GAEC 8; Materiały szkoleniowe MRiRW*
- *Materiały szkoleniowe MRiRW; ARiMR na 2024 r.*

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl
www.w-modr.pl

